

Mottagare
Tyresåns vattenvårdsförbund
info@tyresan.se

Synpunkter på förslag till Samverkansprogram för Tyresåns avrinningsområde 2022-2027

Beskrivning av ärendet

Tyresåns vattenvårdsförbund har tagit fram ett förslag till samverkansprogram för perioden 2022-2027. Samverkansprogrammet fokuserar på samverkan för bättre vattenkvalitet i avrinningsområdet och det innehåller åtgärder som förbundet har rådighet över och som inte redan omfattas av kommunernas pågående eller planerade vattenvårdsarbete. Förbundet vill med det nya samverkansprogrammet vara en samarbetsplattform som möjliggör koordinerad vattenvård över kommungränser, stödja kommunerna i deras arbete och skapa samordningsvinster, samt att ge en helhetsbild och en gemensam vattenvårdsvision för Tyresåns avrinningsområde. Programmet ersätter förbundets tidigare Åtgärdsprogram för Tyresån och Kalvfjärden 2016–2021.

Aktiviteterna i samverkansprogrammet 2022 – 2027 struktureras kring fem fokusområden som beskriver förbundets inriktning och fokus. Dessa fokusområden är:

1. Samordning och stöd av kommunernas vattenvårdsarbete,
2. Bedriva miljöövervakning,
3. Uppföljning, utvärdering och utredning,
4. Främja biologisk mångfald och
5. Främja rekreation och friluftsliv, kunskapshöjande åtgärder, information och kommunikation.

För att genomföra det föreslagna programmet bedömer vattenvårdsförbundet att kostnaderna kommer att öka med nästan 1,3 miljoner kronor årligen vilket föreslås finansieras genom höjda medlemsavgifter från medlemskommunerna. För Tyresö kommuns del skulle det innebära att den årliga medlemsavgiften till förbundet skulle stiga från 306 000 kr för år 2022 till 508 000 för år 2023, en kostnadsökning på ca 66 procent. Dessutom förväntas genomförandet leda till ett ökat behov i arbetstid för de tjänstepersoner som igår i vattenvårdsförbundets arbetsgrupp. Den förväntade ökningen i arbetstid är inte kvantifierad.

Förslaget till nytt samverkansprogram har remitterats till medlemskommunerna och vattenvårdsförbundet har där begärt ett ställningstagande från kommunerna utifrån tre alternativ. Endast alternativ 2 tillåter att det föreslagna samverkansprogrammet genomförs enligt det föreliggande förslaget. Svar ska lämnas senast den 11 februari 2022.

Samhällsbyggnadskontorets synpunkter

Samhällsbyggnadskontoret ser positivt på att vattenvårdsförbundet vill ta en samordnande roll i vattenvårdsarbetet och att ett samverkansprogram nu tagits fram för Tyresån. Samhällsbyggnadskontoret ser en styrka i att vattenvårdsförbundet kan bidra till att skapa en helhetsbild över hela Tyresåns avrinningsområde. Det gäller såväl det rådande miljötillståndet som vilka åtgärder som kan behöva genomföras för att förbättra vattenkvaliteten. Därtill hör också förbundets viktiga arbete med att uppmärksamma Tyresån och informera om de värden som finns.

I det föreliggande förslaget finns flera bra förslag på hur vattenvårdsarbetet i Tyresån kan stärkas och utvecklas. Däribland kan nämnas det föreslagna arbetet med att verka för en mer samordnad miljöövervakning och ge en samlad bild av miljötillståndet likväl som av genomförda åtgärder i avrinningsområdet. Samhällsbyggnadskontoret ser också att förbundet kan spela en viktig roll genom att ta fram övergripande utredningar av åtgärdsbehoven på avrinningsområdesnivå när det gäller tex hydrologisk återställning, fiskevårdsfrågor mm. Förbundets tidigare arbete med utredningen ”Fritt fram i Tyresån” visade på ett tydligt sätt vilka åtgärder som behöver genomföras vilket har varit till stor nytta och stöd för Tyresö kommun i det fortsatta arbetet med fria vandringsvägar i Tyresån. Utöver detta så ser Samhällsbyggnadskontoret också att vattenvårdsförbundet kan fylla en viktig roll när det gäller att lyfta fram och synliggöra behov och möjligheter i åtgärdsarbetet, exempelvis genom att anordna olika former av åtgärdsseminarier där aktörer i avrinningsområdet kan samlas för att dela

erfarenheter och få inspiration i åtgärdsarbetet. Det skulle delvis fylla den funktion som ett vattenråd har, något som i dag saknas för avrinningsområdet.

Samhällsbyggnadskontoret anser dock att förslaget i dess nuvarande form är något spretigt och att det finns behov av att konkretisera och prioritera bland de föreslagna åtgärderna. Det är något oklart vad själva samordningen innebär och hur tidsåtgången har beräknats. Därtill är det också oklart vilken insats medlemskommunerna förväntas bidra med i form av arbetstid.

Den kostnadsökning som förslås för att genomföra samverkansprogrammet är betydande, för Tyresös del ca 200 000 kr per år. Samhällsbyggnadskontoret anser att en sådan ökning behöver förankras med och beslutas av kommunstyrelsen och att tiden för det har varit för kort. Kommunen behöver också mer tid för interna diskussioner om hur vattenvårdsarbetet ska bedrivas och finansieras.

Utöver ökningen av den årliga medlemsavgiften till förbundet så anser Samhällsbyggnadskontoret att frågan om den arbetstid som kommunerna förväntas bidra med behöver klargöras. Tyresö kommun bedriver idag ett intensivt arbete för bättre vattenkvalitet, både genom särskilda projekt och genom att integrera vattenvårdsfrågorna i Samhällsbyggnadsprocessen. En ökning av arbetstid i vattenvårdsförbundets arbetsgrupp kommer att innebära att kommunens eget vattenvårdsarbete kommer att behöva prioriteras ned i motsvarande grad. Samhällsbyggnadskontoret ser redan idag svårigheter med att hinna med arbetet i arbetsgruppen och bedömer att en utökning att den tiden inte är möjlig utifrån dagens situation.

Utifrån Samhällsbyggnadskontorets bedömning att diskussionen om finansieringen behöver tid för förankring, att frågan om kommunens bidrag i form av arbetstid behöver klargöras, samt att förslaget är i behov av ytterligare konkretiseringar och prioriteringar förordar Samhällsbyggnadskontoret i nuläget alternativ 0. Samhällsbyggnadskontoret föreslår vidare att arbetet med samverkansprogrammet, parallellt med en fördjupad diskussion om behov, kostnader och vattenvårdsförbundets roll, kan fortgå under 2022 för att sedan tas upp för beslut på nytt vid årsstämman 2023.

Charlotta Klinth
Chef Samhällsbyggnadskontoret

Fredrik Bäck
Enhetschef, Vatten, avfall och VA-utveckling